

● VÝSTAVY:

„STÁLÁ ARCHEOLOGICKÁ, PŘÍRODOVĚDNÁ A NÁRODOPISNÁ EXPOZICE“

„MĚSTO ČESKÉ BUDĚJOVICE V PROMĚNÁCH ČASU“

od 29. 1. 2021

„MINCOVÁNÍ V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH“
„MĚSTSKÝ ZNAK“

13. 5. 2022 - 5. 2. 2023

„ZVUK ČASU“

25. 11. 2022 - 2. 1. 2023

„...ANDĚLSKÝ ZPĚV SLYŠELI, DO BETLÉMA BĚŽELI“

5. 12. 2022 - 8. 12. 2022

„VÁNOČNÍ WORKSHOPY“

tvůrčivé dílny a divadelní představení

9. 12. 2022 - 16. 4. 2023

„FRANTIŠEK DOUBEK - ČESKÁ STÁTNOST“

● EDUKAČNÍ PROGRAMY PRO ŠKOLY

Objednávky: : 391 001 528, 727 822 573

<http://www.muzeumcb.cz/vzdelavani/pro-skoly/objednavkovy-formular/>

Edukační programy ke krátkodobým výstavám:

● „VÁNOČNÍ EDUKAČNÍ PROGRAM“ Doprovodný edukační program výstavy „...andělský zpěv slyšeli, do Betléma běželi...“ K výstavě je připraven pro žáky MŠ i ZŠ „Vánoční edukační program“ při kterém si děti mohou vyrobit jeden z nejtradičnějších výrobků spojený s vánoční tradicí.

● „12 HODIN“ Dvanáct zastavení u historických hodin od baroka po art deco evropské produkce i ukázky hodin a umění z Asie. Žáci se s pracovním listem naučí jak se v minulosti měřil čas. Určené především pro I. stupeň ZŠ.

Edukační programy ke stálé expozici muzea:

● „PŘÍRODOVĚDA, GEOLOGIE, ARCHEOLOGIE, NÁRODOPIŠ“ Pro školy i širokou veřejnost jsou připraveny nové edukační programy k jednotlivým částem nové stálé expozice Jihočeského muzea. V první části o živé přírodě nahledneme do několika typických biotopů Jižních Čech. V části věnované mineralogii, geologii a paleontologii nahledneme společně do světa nerostů a hornin. V sekci věnované archeologii společně projdeme po pomyslné časové ose od mezolitu až do raného středověku. Edukační program věnovaný národopisné části nové expozice přibliží život našich blízkých předků, jejich stravu, způsoby, běžný život i čas svátků.

● „MĚSTO ČESKÉ BUDĚJOVICE V PROMĚNÁCH ČASU“ Program ke stálé expozici „JčM „Příběh města Českých Budějovic,“ která mapuje dějiny města a okolí od pravěku až do 20. století. Program doplňují praktické úkoly a pracovní listy.

Muzejní kabinet pro školy:

● „PRVNÍ LÉTA PRVNÍ REPUBLIKY - prvorepublikové Československo v letech 1918-1920“ Soubor interaktivních didaktických pomůcek s výukovým programem. Tento projekt vznikl za podpory Ministerstva kultury České republiky z programu Kulturní aktivity – Podpora projektů k připomínce významných výročí naší státnosti (1918, 1968, 1993).

● „ARCHEOLOGICKÉ MUZEJNÍ KUFŘÍKY“ nabízí edukační programy: „Život v době kamenné - lovci a sběrači“; „Život v době kamenné - první zemědělci“; „Život v době bronzové - využití prvních kovů“; „Život v době v železné - rozvoj řemesel“; „Život v době římské - neklidné sousedství“; „Život v době stěhování národů - Slované na našem území“; „Život v době románské - Čechy v době knížecí“; „Život v době lucemburské - střední Evropa předhusitská.“ Žáci a studenti mají jedinečnou možnost aktivně se seznámit s daným obdobím pomocí kopií nástrojů, zbraní a oděvů, které jej charakterizují. Pro nejmenší, tedy žáky mateřských škol, je určen edukační program a názvem „Život v pravěku“.

EXPONÁT MĚSÍCE PROSINCE

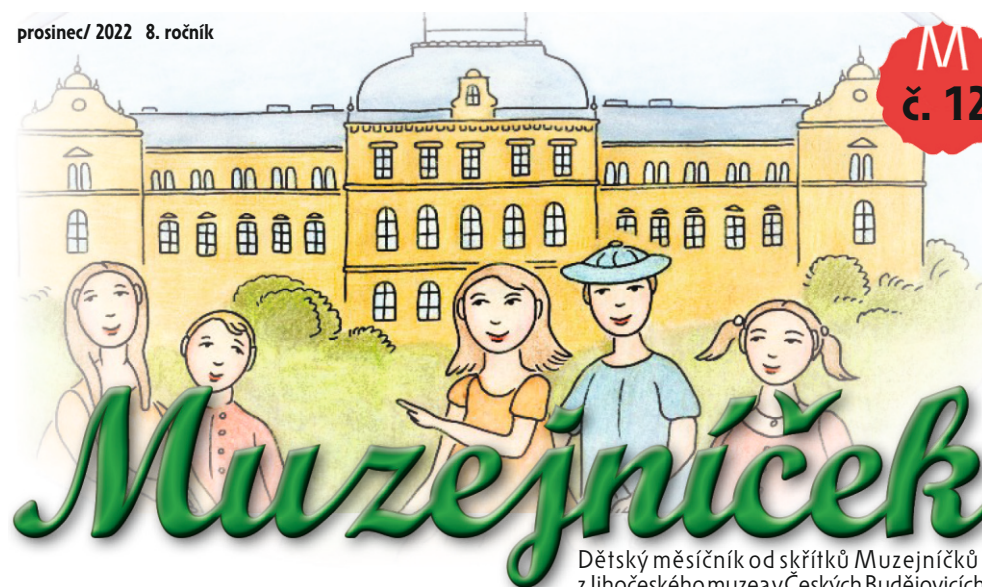
Secesní sklo

Secesní styl se nejvíce projevils v dekoraci a užitém umění, pracoval s mnoha materiály, k těm nejvýraznějším patřilo sklo. Vystavené předměty dokládají inspiraci sklářů ladnými přírodními motivy, využitím ornamentů, barev, a především ukazují nesmírně kvalitní technické provedení dekorů.

Přijďte si prohlédnout české secesní sklo proslavené po celém světě, doplněné o ukázky dalších předmětů užitého umění.

Správná řešení: světlci: 1 d,f; 2 a,e; 3 b,c; **předvánoční čas:** advent; **Tři králové:** b; **zlaté prasátko:** pravý horní roh; **Mikuláš:** jablka, děti, cestujících

Dětský měsíčník od skřítků Muzejníčeků z Jihočeského muzea v Českých Budějovicích

Milé děti,

přichází poslední měsíc v roce a s ním přípravy na Vánoce. Doma voní cukroví a zní koledy, zatímco venku krajina bělá sněhem. Na zasněžených kopcích můžeme sáňkovat a před domem postavit sněhuláka. Nezapomeňte také napsat dopis Ježíškovi, ať ví, jaký dárek si přejete rozbalit pod stromčekem. Mějte však na mysli, že podstatou Vánoc není rozbalování dárků, ale čas strávený s rodinou. Přejeme vám klidné prožití vánočních svátků a mnoho úspěchů v novém roce.

„...andělský zpěv slyšeli, do Betléma běželi...“

V prosinci jsme pro vás připravili vánoční výstavu „...andělský zpěv slyšeli, do Betléma běželi...“. V ní se přeneseme do dob našich předků a připomeneme si, jak se vánoční svátky slavily hlavně na venkově. Ukazujeme, že advent a Vánoce nejsou jen o dárkách, Mikulášovi a Ježíškovi, ale že se k tomuto období váží i různé tradice z oblasti stravování, hudby, věštění nebo zdobení našich domovů. Každé téma přibližujeme za pomoci našich sbírkových předmětů, jejichž obdobu každý nalezne i u sebe doma. Výstavní panely doplňují ilustrace Nely Korbelové, která je vytvořila speciálně pro tuto událost.

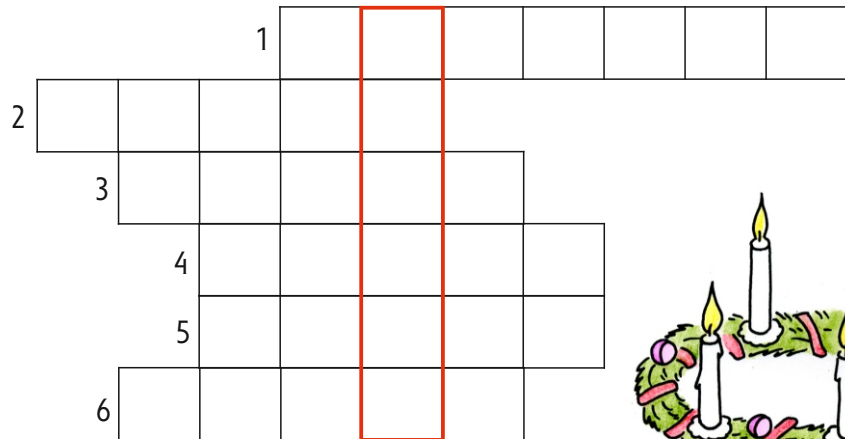
Výstavu doprovází edukační program pro děti, workshopy a ukázky práce lidových tvůrců. Přijďte se podívat na tradiční české Vánoce v Jihočeském muzeu.

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

Předvánoční čas

Čtyřtýdenní období před Štědrým dnem je spojeno s přípravami na oslavy Narození Páně. Tato doba se označuje jako _____, který u nás začíná v neděli nejbližší svátku sv. Ondřeje. Toto období je plné starobylých zvyků a tradic. Některé z nich se v mnoha domácnostech dodržují dodnes, některé jsou již téměř zapomenuté. **Znalost vánočních tradic ti pomůže vyplnit tajenku. Jejím výsledkem je ustálený název čtyřtýdenního předvánočního času.**

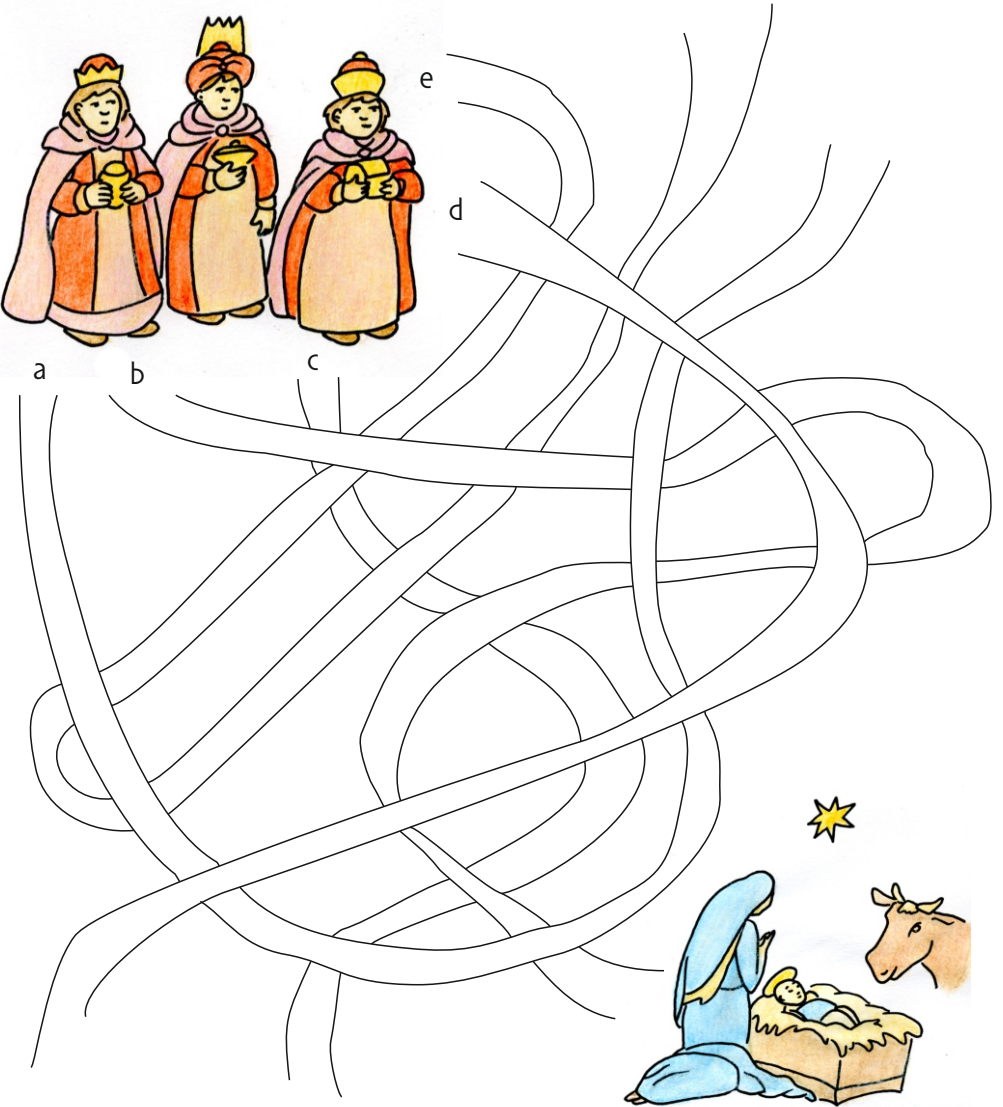
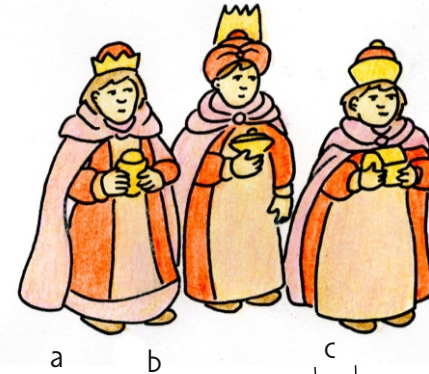
1. Na svátek svatého _____ se trhají třešňové větvičky, které dáváme do vázy s vodou tak, aby na Štědrý den vykvetly.
2. Vánoce a dobu, která jim předchází, už od nepaměti spojujeme se zpíváním _____.
3. Na sv. Ondřeje dívky odlévají _____, které tak získává magický tvar. Podle něj lze zjistit, jakou bude mít jejich budoucí muž postavu nebo jaké bude mít povolání.
4. Symbolem předvánočních tradic je také větvička _____, kterou se zdobí domácnosti. Již staří Keltové věřili, že tato rostlina má ochrannou moc.
5. Každou ze čtyř nedělí před Vánoci tradičně zapalujeme svíčku na _____.
6. Oslavě narození Krista tradičně předchází zklidnění těla a mysli prostřednictvím _____. Čtyři týdny před Štědrým dnem bychom tak měli omezit jídelníček.

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

Tři králové

„Když se narodil Ježíš v judském Betlémě za dnů krále Heroda, hle, mudrci od východu se objevili v Jeruzalémě a ptali se: „Kde je ten právě narozený král Židů? Viděli jsme na východě jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit.“ (Mt 2, 1 - 2)

Pomůžeš Třem králům, Kašparovi, Melicharovi a Baltazarovi, najít cestu k Ježíškovi v jesličkách, aby mu mohli předat své dary?

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

Zlaté prasátko

Česká lidová tradice o zlatém prasátku je oblíbená už od středověku. Podle této tradice uvidí zlaté prasátko pouze ten, kdo dodrží předvánoční půst. Pokud chceš na Štědrý den vidět zlaté prasátko i ty, musíš až do štedrovečerní večeře vydržet bez masa.

V našem Muzejníčku můžeš prasátko najít už dnes. Skrývá se na obrázku štedrovečerní večeře na této straně. Najdeš ho?

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

Vánoční stromček

Zdobený stromček je dnes neodmyslitelnou součástí Vánoc. Dotváří vánoční atmosféru našich domovů a je místem, kam Ježíšek naděluje dárky dětem. Avšak nebylo tomu tak vždy. Stromček tak, jak ho známe dnes, se v Čechách prosadil až v první polovině minulého století. Vánoční stromy nejdříve sloužily jako venkovní dekorace zdobené přírodními sladkostmi a oříšky. Až později se dostaly do domů jednotlivých rodin, kde jsou dnes často zdobeny skleněnými koulemi nebo žárovkami. **Pomoz nám ozdobit vánoční stromček na této straně. Doplň koule s výsledným číslem na místo příslušného matematického příkladu.**

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

V čase příprav na vánoční svátky si také připomínáme několik svatých či mučedníků, kteří mají v období adventu své místo.

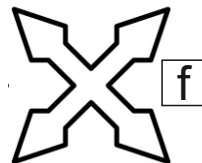
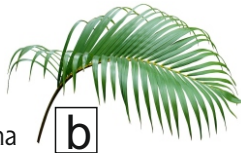
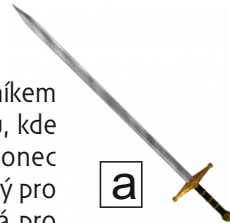
Dokážeš přiřadit dva správné atributy, neboli charakteristické znaky světců?

Pomůže ti krátký popis a obrázky svatých.

Sv. Ondřej - 30. 11. ①

Ondřej byl rybář, který se později stal učedníkem Ježíše Krista. Po jeho ukřižování žil v Řecku, kde byl za svou víru pronásledován a nakonec ukřižován na kříži, kterému se říká ondřejský pro jeho tvar. Svatoondřejská noc je též známá pro dívky jako možnost, jak nahlédnout do své budoucnosti.

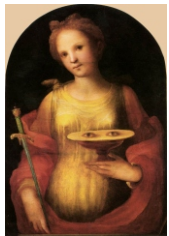

Sv. Barbora - 4. 12. ②

Svatá Barbora žila zřejmě ve 3. – 4. st. n. l., snad na území dnešního Turecka. Podle legendy jí její otec nechal zavřít do věže, aby ji chránil před vírou. Kněz v přestrojení za lékaře ji však pokřtil. Byla mučena, souzena a nakonec popravena mečem. Popravit ji nechal vlastní otec. Bývá zobrazována s nástrojem své popravy a symbolem nesmrtnosti.

Sv. Lucie - 13. 12. ③

Lucie žila v Syrakusách v době pronásledování křesťanů. V mládí složila slib čistoty, ale její matka ji chtěla provdat. Svého ženicha však odmítla. Dokonce si kvůli němu vypíchla i oči, protože se mu líbili. Do druhého dne ovšem zase viděla a měla oči ještě krásnější. Ženich ji následně udal. Možná také proto, že rozdala svůj majetek chudým. Byla mučena a nakonec popravena.

1	2	3

ÚKOLY PRO CHYTRÉ HLAVIČKY

Bystrým hlavám jistě neuniklo, že jeden ze svatých, které si připomínáme na předchozí straně tam chybí. Je jím sv. Mikuláš a slaví svátek 6. prosince. Mikuláš je oblíbený u všech generací. Určitě každého z nás jako první napadne vysoká postava s bílými vousy a vlasy a v doprovodu anděla a čerta. Někdo z vás se na Mikuláše těší, někdo už méně. Ale kdo byl vlastně sv. Mikuláš a jak vznikla tradice obcházení domů 5. prosince?

Mikuláš byl biskupem v Myře a pojí se s ním mnoho legend. Všechny mají společné to, že byl dobrotivý a myslel na chudé nebo nespravedlivě potrestané. Jedna z neznámějších legend, která o něm vypráví, je o třech dívkách, jejichž rodina neměla na jejich věno. Aby se dívky mohly provdat, vhodil každé do okna měsíc zlaťáků, což stačilo na věna všech dívek.

Proto jedním z atributů Mikuláše jsou i tři zlatá..... (tajenka). Jedna legenda říká, že po své smrti chodil Mikuláš v přestrojení po městě a nechával na zápraží domů zlatá jablka a ořechy. Odtud zřejmě tradice obcházení andělů, čertů a Mikulášů.

Je patronem například ..... (tajenka) nebo .....(tajenka)

S	J	A	Č	E	R	T	N
L	Ř	E	T	Ě	Z	B	A
A	L	K	A	Y	R	A	D
D	C	U	K	R	O	V	Í
K	S	D	O	Ě	T	Í	L
O	C	N	Š	E	S	T	K
S	U	J	Í	L	H	U	A
T	Í	C	K	H	Í	C	H

ŘETĚZ, ČERT, DARY, SNÍH, UHLÍ, KOŠÍK, SLADKOST, NADÍLKA, CUKROVÍ